

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > 1 –
МОИТЕ ПРАВА ПО ВРЕМЕ НА РАЗСЛЕДВАНЕТО НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

1 – МОИТЕ ПРАВА ПО ВРЕМЕ НА РАЗСЛЕДВАНЕТО НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

[Как и къде мога да съобщя за извършено престъпление](#)

[Как мога да проследя какво правят компетентните органи, след като съобщя за извършено престъпление?](#)

[Как мога да участвам в разследването на престъплението?](#)

[Какви са правата ми като свидетел?](#)

[Не съм пълнолетен. Имам ли допълнителни права?](#)

[Каква информация мога да получа от полицията или от организации за подкрепа на жертвите по време на разследването на престъплението?](#)

[Мога ли да получа правна помощ?](#)

[Как мога да получа защита, ако съм в опасност?](#)

[Какви услуги и помощ мога да получа по време на разследването на престъплението?](#)

[Съществуват ли възможности за постигане на споразумение/помирение или за започване на медиация между мен и извършителя?](#)

[Как ще продължи делото след приключване на разследването?](#)

[Мога ли да обжалвам, ако делото бъде прекратено без предявяване на обвинение в съда?](#)

[Аз съм чужденец. Как са защитени моите права и интереси?](#)

[Допълнителна информация](#)

Как и къде мога да съобщя за извършено престъпление?

Можете да съобщите за престъпление в местната полиция, за предпочитане в района, където е извършено престъплението. В спешни случаи винаги можете да се обадите на телефон 112, за да се свържете с полицията. Ако случаят не е спешен, можете да отидете до най-близкото полицейско управление. Адресите на полицейските участъци са посочени на уебсайта на местната полиция на [нидерландски](#) и [френски език](#).

Ако сте белгийски гражданин (или пребивавате постоянно в страната) можете да съобщавате за дребни закононарушения (напр. вандализъм, кражба на изложена стока или кражба на велосипед) онлайн на [нидерландски](#), [френски](#) или [немски език](#). Освен това всички, включително туристите, могат да съобщават онлайн за престъпления, свързани с интернет, посредством предназначен за целта уебсайт, достъпен на [нидерландски](#), [френски](#), [немски](#) и [английски език](#).

Определени престъпления се преследват само по тѣжба на пострадалия (напр. преследването (stalking), обидата и клеветата).

Не е необходимо да съобщите веднага за престъплението, но е във ваш интерес да уведомите полицията колкото е възможно по-бързо, за да може тя да разполага с информация относно свързаните с

престъплението обстоятелства и претърпените от вас вреди. Следва да имате предвид, че след изтичането на определен период от време (давност) става невъзможно извършването на наказателно преследване от компетентните органи. Давностният срок е посочен в закона и е различен в зависимост от вида на престъплението, като може да бъде от шест месеца до петнадесет години.

Полицията ще ви разпита и ще изготви официален протокол. При разпита ви разполагате с редица права, които продължават да се прилагат, ако направите друго изявление по-късно. Независимо дали ви разпитват в качеството на жертва или като свидетел, полицейският служител трябва да ви обясни преди разпита, че:

- можете да поискате всички въпроси и отговори да се записват чрез предаване на собствените ви думи;
- можете да поискате да бъде извършено конкретно следствено действие или да бъде разпитано конкретно лице;
- казаното от вас може да се използва като доказателство в съда;
- можете да получите безплатно копие от протокола от разпита ви. Трябва да поискате копието в края на разпита. В повечето случаи ще го получите веднага.

Ако говорите език, различен от езика на производството, от полицията ще ви осигурят устен преводач, освен ако полицейският служител може да запише изявленията ви на вашия език или ви покани да ги напишете на своя език.

Изявленията ви ще бъдат включени в официалния протокол, който ще съдържа по-специално следната информация:

- вашите имена, адрес, телефонен номер и адрес на електронна поща;
- подробна информация за престъплението — кой е участвал в извършването му, къде, кога и какво се е случило, какви са последиците за вас;
- координати за връзка със свидетелите;
- описание на участвалите в извършването на престъплението, включително ръст, телосложение и облекло. Информацията, касаеща например възраст, цвят на косата и прическа, акцент, както и всякакви отличителни характеристики като брадавици, белези, татуировки или родилни петна, е от голяма полза;
- всякакви телесни повреди, които са ви причинени (възможно е лекар да ви издаде медицинско свидетелство, което можете да предадете на полицията дори след изготвяне на първоначалния протокол); можете също така да поискате от вашия доктор удостоверение за временна неработоспособност.
- всички други (имуществени) претърпени от вас вреди (от полза е да направите снимки на всички вреди).

Можете да посочите също във вашето изявление дали имате нужда от някаква практическа, социална, психологическа или правна помощ.

Следва да предоставите на полицията копия на всички документи, тъй като по-късно може да имате нужда от оригиналите, напр. когато се свързвате със застрахователя си.

Ако сте жертва на сексуално насилие, ще бъдете разпитан(а) при възможност в специално помещение, предоставящо необходимата дискретност.

В повечето случаи полицията изпраща протокола на прокуратурата. Компетентният прокурор решава дали полицията трябва да започне разследване по случая. Разследването се води от прокурор (обикновено разследване (opsporingsonderzoek/enquête pénale)), а по някои по-сложни казуси, или когато са необходими мерки, нарушаващи в по-голяма степен неприкосновеността на личния живот, като например претърсване на жилища — от съдия-следовател (досъдебно разследване (gerechtelijk onderzoek/instruction judiciaire)). В някои случаи полицията може да реши по свой почин да проведе разследване и да изпрати цялата преписка на прокуратурата за последващи действия (полицейско разследване (ambtshalve politieeel onderzoek/enquête policière d'office)). За някои видове дребни закононарушения (като например кражба на велосипед) и в зависимост от обстоятелствата (напр. ако няма следа от извършителя) полицията изготвя опростен протокол (vereenvoudigd proces-verbaal (VPV)/procès-verbal simplifié)). Този опростен протокол

остава в полицейския участък и не се изпраща на прокуратурата. Всеки месец на прокурора се изпраща списък със всички опростени протоколи, които са били изготвени, и по този начин случаят ви ще бъде доведен до неговото знание. Ако се появи нова информация от значение по случая (напр. ако бъде установена самоличността на извършителя), протоколът ще бъде изпратен на прокурора и вие ще бъдете уведомен за това от полицията.

Как мога да проследя какво правят компетентните органи, след като съобща за извършено престъпление?

След като съобщите за престъпление, ще получите документ, удостоверяващ направеното от вас съобщение. В него се посочват референтният номер на вашия случай, името на полицейския служител, който ви е помогнал, както и координатите за връзка на прокуратурата (с която можете да се свържете за информация относно развитието по случая).

В документа ще бъде посочено ясно дали по случая ще бъде изготвен протокол, дали ще бъде проведено полицейско разследване или ще бъде съставен опростен протокол.

Как мога да участвам в разследването на престъплението?

При предприемане на наказателно преследване, ако не сте извършили други действия освен подаването на съобщение в полицията, ще бъдете информиран от прокурора само за датата, времето и мястото на провеждане на съдебното заседание.

Ако желаете да получите информация за всякакви други действия, предприети във връзка с направеното от вас съобщение, имате право да поискате да бъдете конституиран като пострададал. Можете лично или чрез адвокат да подадете декларация, че сте пострададал, пред полицейския служител, изготвящ протокола, в секретариата на прокуратурата, в полицейския участък или като изпратите препоръчано писмо до секретариата на прокуратурата. При получаването на документа, удостоверяващ направеното от вас съобщение за извършено престъпление, ще получите също така и формуляр за такава декларация.

Ако сте конституиран като пострададал от престъплението, ще получавате в писмен вид информация относно решенията, вземани от прокурора (напр. решението за прекратяване на производството и основанията за него или решението за образуване на досъдебно производство) и за датата на всяко изслушване пред съдия-следовател. Освен това ще имате възможност да внесете по делото всички допълнителни доказателства, които считате за полезни. Ще имате също така право да поискате достъп до делото и да получите копие от него.

Ако искате да претендирате вреди или да получите други права, трябва да се конституирате като [граждански ищец](#). Можете да се конституирате като граждански ищец лично или чрез адвоката ви, като можете да го направите на всеки етап от производството. В това си качество можете да искате да ви се предостави достъп до преписката по делото, да искате извършване на допълнителни следствени действия, да претендирате вреди, да оспорвате постановени решения, да бъдете изслушван и да получавате информация относно лишаването от свобода на извършителя.

В качеството на граждански ищец в наказателното производство или на пострададал от престъплението имате право да бъдете представляван от адвокат при вашите контакти с органите. Тъй като разследването се провежда при условия за поверителност, не е възможно да присъствате при извършването на следствените действия (напр. при разпита на заподозрения), освен при посещение на местопрестъплението с цел извършване на възстановка, в който случай може да присъства граждански ищец.

От вас не се изисква да доказвате, нито извършването на престъплението, нито вината на извършителя.

В тази фаза на наказателното производство не е възможно да бъдат възстановени, претърпените от вас вреди.

След като протоколът е вече изпратен на прокуратурата и наказателното преследване е започнало, не можете да спрете производството. Това важи и за случаите, при които престъплението подлежи на

наказателно преследване само по тъжба на пострадалия, като например в случая на преследване (stalking).

Какви са правата ми като свидетел?

По време на разследването е много вероятно да бъдете разпитан като свидетел.

Ако се чувствате застрашен като свидетел, вие (и членовете на семейството ви и вашите близки) можете да се ползвате от следните мерки за защита на свидетелите:

- съвети относно превантивните мерки и помощ при изпълнението им;
- полицейски патрули с превантивна цел;
- записване на входящите и изходящите телефонни обаждания;
- предоставяне на таен телефонен номер или мобилен телефон за спешни повиквания и на защитен регистрационния номер на автомобила ви;
- физическа защита; и
- смяна на местоживеенето за максимален срок от 45 дни.

В особено изключителни случаи, напр. ако сте били жертва на престъпление, извършено от престъпна организация, или на тежко престъпление, например отвлечане на малолетен или непълнолетен или убийство, и горепосочените мерки не са достатъчни за осигуряване на безопасността ви, може да бъдат разпоредени специални мерки за защита. Те включват:

- смяна на местоживеенето за повече от 45 дни; и
- смяна на самоличността.

Разходите за път и нощувки, които сте направили във връзка с ролята ви на свидетел по наказателното производство, могат да ви бъдат възстановени. Свидетелите могат да искат също така обезщетение за отсъствие от работа в рамките на половин работен ден. Тези разноски се изплащат от държавния бюджет, но ще трябва да бъдат възстановени от обвиняемия, ако съдът го признае за виновен.

Ако сте обект на мерки за защита или не се намирате в страната, може да бъдете разпитан чрез видеоконференция или телеконференция.

Не съм пълнолетен. Имам ли допълнителни права?

Ако сте на възраст под 18 години и сте жертва на престъпление, разполагате със следните допълнителни права по време на разпита:

- да бъдете придружавани от пълнолетно лице по ваш избор; и
- разпитът ви да бъде проведен в подходяща стая.

За да не бъдете разпитвани няколко пъти, може да бъде направен аудио или видеозапис на разпита ви. Ако сте на възраст под 12 години може да бъде направен видеозапис на разпита ви, за което трябва да да бъдете информиран предварително. Ако сте на възраст под 12 години може да бъде направен видеозапис на разпита ви само с ваше съгласие. Тези разпити се провеждат в специално оборудвани стаи.

Ако сте станали жертва на сексуално насилие, проституция или порнография, давностният срок за наказателно преследване не започва да тече докато не навършите 18 годишна възраст.

Ако не сте навършили пълнолетие, полицията ще ви насочи към специализиран център за деца, които са жертви на насилие.

Ще получите също така защита срещу разкриване на самоличността ви пред медиите, т.е. публикуването или разпространението на снимки, рисунки и други материали, които могат да разкрият самоличността ви, ще бъде забранено.

Каква информация мога да получа от полицията или от организации за подкрепа на жертвите по време на разследването на престъплението?

Полицията ще ви предостави информация за:

- вида услуги или организации, към които можете да се обърнете за помощ;
- процедурата, която ще бъде следвана след подаването на съобщението от ваша страна;
- условията за получаване на обезщетение.

Тази информация може да бъде предоставена в брошури или устно. Брошурите са на разположение на трите официални езика (**нидерландски**, **френски** и **немски**). На практика устната информация може да бъде предоставена и на други езици (например на английски).

Важно е да знаете, че ще получавате информация относно конкретното развитие по вашия случай само ако сте конституиран като пострадад или **граждански ищец [1]**. Тази информация включва следното:

- решение на прокурора за прекратяване на делото и основанията за него;
- решение на прокурора за изпращане на делото на съдия-следовател за провеждане на досъдебно разследване;
- решение на прокурора да предложи приятелско споразумение или медиация на извършителя; и
- датата, на която делото ви ще се разглежда в съда.
- В качеството на пострадад или граждански ищец ще имате също така право да поискате достъп до преписката по делото и да получите копие от нея. Това искане трябва да бъде отправено до прокуратурата или до съдия-следователя по време на разследването.

Разрешено ви е да правите копия от преписката по делото, но за всяко копие се дължи такса (около 0,25—0,50 € за копие). Когато обаче делото ви се гледа от Наказателния съд (*hof van assisen/cour d'assises*), копията са безплатни.

Мога ли да получа правна помощ?

За да получите първоначални насоки, можете да поискате първоначална правна помощ (*juridische eerstelijnsbijstand/aide juridique de première ligne*), в рамките на която адвокати предоставят безплатни правни съвети в определени часове на определени дни. Когато е необходимо, те могат да ви насочат към специализирана служба или организация. Консултации се организират в съдебни палати, в мирови съдилища (*vrederecht/justice de paix*), в правосъдни центрове, в някои общински администрации и т.н. Можете да намерите правосъдни центрове (*justitiehuis/maison de justice*) във всеки съдебен район (координатите за връзка са на разположение на **френски** и **нидерландски език**) или може да се свържете с някоя от службите за подпомагане на жертвите на престъпления.

Ако се нуждаете от по-задълбочени правни съвети и съдействие или от представителство, трябва да ангажирате услугите на адвокат. В зависимост от доходите ви неговите услуги могат да бъдат изцяло или отчасти безплатни в рамките системата за правна помощ от второ ниво (*juridische tweedelijnsbijstand/aide juridique de deuxième ligne*). Редица категории лица, намиращи се в определени ситуации, като например ненавършили пълнолетие лица или лица с умствени увреждания, винаги имат право да бъдат представлявани безплатно от адвокат.

За да получите правна помощ от второ ниво, трябва да отидете в бюро за правна помощ (*bureau voor juridische bijstand/bureau d'aide juridique*) (подробна информация на **френски** и **нидерландски език**), каквото се намира във всяка съдебна палата. Трябва да представите документация, от която става ясно, че влизате в една от специалните категории лица или че разполагате с ниски нетни доходи. Бюрото ще вземе решение в рамките на две седмици дали да одобри вашето заявление и ще ви изпрати координатите за връзка с адвоката, който ви е определен. Можете също да попитате избран от вас адвокат дали желае да работи съгласно условията за правната помощ от второ ниво. Ако адвокатът се съгласи на това, той ще влезне от ваше име в контакт с Бюрото, за да поиска одобрение на вашето заявление.

Ако финансовите средства, с които разполагате, са скромни, при определени условия можете да поискате също така освобождаване от някои процедурни разноски (напр. разноски за съдебен изпълнител или за

копия от преписката по делото) съгласно условията за правна помощ (*rechtsbijstand/assistance judiciaire*). За да се възползвате от тази възможност, трябва да подадете молба до бюро за правна помощ на наказателния съд, разглеждащ делото. Ако вече сте конституиран като граждански ищец, можете да отправите молбата в писмен вид или устно до наказателния съд, разглеждащ делото.

Препоръчително е да проверите добре застрахователните си договори, за да видите дали имате застраховка за правни разноски. Свържете се със застрахователния си посредник.

Как мога да получа защита, ако съм в опасност?

Полицията ще осигури вашата непосредствена безопасност като предприеме общи мерки за безопасност. Ако чувствате, че се намирате в опасност поради изявление, което сте направили или планирате да направите, и сте готов да потвърдите изявлението си в съда Комисията за защита на свидетелите (*Getuigenbeschermingscommissie/ Commission de protection des témoins*) може да ви предостави допълнителна защита. Ако прокурорът (при обикновеното разследване) или съдия-следователят (при досъдебно разследване) счита, че се нуждаете от тези мерки за защита, той изпраща молба до Комисията за защита на свидетелите.

Ако сте жертва на изнасилване или сексуално посегателство, ще бъдете защитен срещу разкриване на самоличността ви в медиите. Всяко публикуване или разпространение на снимки, рисунки или други документи, които могат да разкрият самоличността ви, представлява престъпление.

Ако сте жертва на домашно насилие и се страхувате да се върнете къщи, полицията ще осигури на вас (и на вашите деца) безопасно място, където да останете.

Можете да поискате също така полицейският служител да не включва сведения за самоличността ви в протокола, макар че следва да имате предвид, че полицията е длъжна да предостави тази информация на прокуратурата при поискване.

Само в ситуации, при които е налице особена заплаха за вас или ваш близък вследствие на направено изявление, съдия-следователят (полицията няма компетентност по този въпрос) може да ви предостави пълна или частична анонимност. Често съдия-следователят решава служебно да предостави анонимност, но вие сами също може да поискате това. Ако съдия-следователят отхвърли искането ви, не можете да обжалвате това решение.

Частична анонимност означава, че самоличността ви няма да бъде разкрита в протокола за вашия разпит. Предоставянето на такава анонимност е възможно както при обикновеното разследване, така и при досъдебното разследване.

Пълна анонимност означава, че самоличността ви ще бъде запазена в тайна по време на цялото наказателно производство; такава анонимност може да бъде предоставена само ако:

- се провежда досъдебно разследване от съдия-следовател;
- осигуряването на частична анонимност не е достатъчно, за да се гарантира защитата ви;
- считате, че давайки показания ще изложите на опасност себе си и близките си и че това би било достатъчно основание да не дадете показания; и
- престъплението е извършено от престъпна организация или е тежко престъпление (например отвлечане на непълнолетно лице или убийство).

Какви услуги и помощ мога да получа по време на разследването на престъплението?

Всички служители, работещи в полицията и съдилищата, са длъжни да ви предоставят всяка необходима информация и, ако е целесъобразно, да ви насочат към специализирани служби. Има различни специализирани служби, които предлагат помощ на жертви на престъпления. По време на и дори след наказателното производство можете да се обърнете към следните служби:

- Полицията осигурява първоначален прием, практическа помощ, информация, изготвяне на

протоколи и насочване към подходящите служби. Ако дежурният полицейски служител не е в състояние да ви предложи оптимална помощ (напр. в спешна или много тежка ситуация), могат да се намесят специализираните полицейски служби за оказване помощ на жертвите на престъпления, които да окажат необходимата подкрепа.

- Службите за прием на жертви на престъпления (*slachtofferonthaal/accueil des victimes*) в правосъдните центрове могат да ви дадат специализирана информация по вашия случай. Във всеки съдебен район има център за правна помощ (координатите за връзка са налични на [френски](#) и на [нидерландски език](#)). Тази служба може да ви предостави необходимата подкрепа и помощ по време на цялото производство. При необходимост и в зависимост от проблема персоналът в службата за прием на жертви на престъпления ще ви насочи към по-специализирани служби. Персоналът в службата за прием на жертви на престъпления може да ви подкрепи в трудни от емоционална гледна точка моменти по време на производството, като например при достъпа до преписката по делото, по време на съдебното заседание, при връщането на вещевени доказателства или при възстановка на престъплението. Те могат също така да ви помогнат при изготвянето на изявление в качеството на жертва на престъпление предвид изпълнението на наказанието.
- Службите за подкрепа на жертвите на престъпления (*diensten slachtofferhulp/services d'assistance aux victimes*) предоставят допълнително съдействие за справяне с последствията от престъплението: предоставят емоционална и психологическа подкрепа, информация (относно правата ви, поправянето на претърпените вреди, съдебния процес и възможностите за правна помощ) и съдействие за установяване на контакт с различни институции и служби (като например застрахователни дружества, полицията, съдебните органи, адвокатурата, болниците и др.) В повечето случаи ще бъдете насочени към тези [служби](#) от полицията или от съдебните помощници, но можете и сам да се свържете с тях.

Достъпът до тези служби е безплатен и се осъществява на доброволна основа.

Ако сте жертва на трафик на хора, подкрепа могат да ви окажат редица специализирани частни служби. Координацията и сътрудничеството между тези служби се осъществяват от [Центъра за равни възможности и борба срещу расизма \(Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding/Centre pour l'Égalité des chances et la lutte contre le racisme\)](#). Ако ви бъде предоставена защита в качеството на [жертва на трафик на хора \[2\]](#), ще можете да кандидатствате за ползване на редица специални условия по отношение на разрешенията за пребиваване и работа.

Можете да се ползвате от медицинска помощ, но ако не сте здравноосигурен може да се наложи да заплатите за нея (можете обаче да включите тези разноски в иска си за обезщетение). Гражданите на 27-те държави членки на ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария могат да ползват предимствата на [Европейската здравноосигурителна карта](#).

Съществуват ли възможности за постигане на споразумение/помирение или за започване на процедура по медиация между мен и извършителя?

Медиация е възможна на всички стадии на наказателното производство: на стадия на полицейските действия (медиация на ниво полиция); на общинско ниво (медиация в рамките на приложното поле на административни санкции); на ниво прокуратура, преди вземането на решение за наказателно преследване (наказателна медиация) и след като прокурорът е взел решение за образуване на наказателно производство (медиация за поправяне на причинените вреди). Медиацията за поправяне на причинените вреди е възможна по време на изпълнението на наказанието и след това.

Медиация се прилага за всички видове престъпления. Прокурорът, съдия-следователят и съдията трябва да ви информират за възможностите за медиация. Можете и сам да поискате медиация.

Медиация на ниво полиция (*politie schadebemiddeling/médiation policière*) се предлага при дребни закононарушения (напр. графити, дребни кражби и вандализъм), с цел поправяне на нанесените материални вреди. От нея можете да се ползвате в полицейските райони на Льовен, Мехелен и Брюксел. Медиацията се осъществява преди протоколът да бъде изпратен на прокуратурата. Прокурорът се уведомява за резултатите от медиацията и ако има постигнато споразумение, делото обикновено се

прекратява.

Медиация във връзка с [административни санкции \[3\]](#), извършвана преди налагането на административна санкция. Тя е задължителна, когато извършителят няма навършени 16 години. Тази медиация има за цел най-вече парично обезщетяване за причинените вреди и се осъществява от служители от местните общини.

Наказателна медиация (*bemiddeling in strafzaken/médiation pénale*) може да бъде предложена от прокурора, ако той счита, че извършеното престъпление е наказуемо с лишаване от свобода до две години. Този вид медиация се осъществява преди да бъде взето решение за наказателно преследване на извършителя и се провежда от персонал в центъра за правна помощ. Като жертва на престъпление основният ви интерес е насочен към медиация, която има за цел парично обезщетяване на причинените ви вреди. Прокурорът може да предложи предприемането на една или повече мерки по отношение на извършителя (медицинско лечение или терапия, обучение или предоставяне на услуги). Ако бъде постигнато съгласие между извършителя и жертвата относно поправянето на вредите и ако извършителят изпълни всички наложени допълнителни условия, наказателното преследване ще бъде прекратено (което означава, че прокурорът няма да има повече възможност да сезира съда). Ако служителят не изпълни условията, може да бъде сезиран съдът. Този вид медиация изисква вашето сътрудничество и ако вие не се съгласите да сътрудничите, преписката ще бъде върната на прокурора, който ще вземе ново решение дали да осъществи или не наказателно преследване по случая.

Медиацията за поправяне на причинените вреди (*herstelbemiddeling/médiation réparatrice*) се осъществява отделно от наказателното производство и не го замества. Ето защо съдебните органи остават отговорни за всяко решение, отнасящо се до наказателното преследване, постановяването на присъдата и нейното изпълнение. Това не ви пречи да инициирате медиация във всеки момент от производството т.е преди делото да бъде внесено в съда, по време на разглеждането на делото от съда или след като съдията постанови присъдата. Всеки, който е непосредствено засегнат от дадено наказателно дело, може да поиска медиация. Това означава, че медиация може да бъде поискана не само от жертвата на престъплението или извършителя, но така също например от партньор, член на семейството или роднина. Този вид медиация се провежда от две неправителствени организации: [Suggnomè](#) за Фламандския регион и [Médiate](#) за Валонския регион на страната. Те разполагат с местни служби във всички съдебни райони. Споразумението, постигнато в резултат от този вид медиация, е поверително и се изпраща на съда след като и двете страни са дали съгласието си за това. В съдебното решение трябва да бъде спомената осъществената медиация за поправяне на причинените вреди, но съдията не е задължен да вземе предвид постигнатото споразумение.

До медиация може да се прибегне също по дела срещу непълнолетни извършители, а медиация за поправяне на причинените вреди е възможна, както на ниво прокуратура, така и на ниво съдилища за непълнолетни. Само съдът за младежта може да разпорежи провеждането на групова конференция (*herstelgericht groepsoverleg (hergo)/concertation restauratrice en groupe*). От съдията се очаква да даде приоритет на мерките, свързани с този вид медиация (в противовес на осъждането на непълнолетен извършител), и да уведоми страните по спора относно тази възможност. Ако медиацията за поправяне на причинените вреди приключи със споразумение между жертвата и извършителя, съдията по правило трябва да одобри това споразумение. Съдията няма правомощие да изменя съдържанието на споразумението, но може да откаже да одобри споразумението, ако е ясно, че неговото съдържание застрашава обществената безопасност. Медиацията и груповите конференции се организират от местни неправителствени организации, които са активни в сектора за подпомагане на младежта.

Как ще продължи делото след приключване на разследването?

Какви решения ще бъдат взети в края на разследването, зависи от това дали става въпрос за досъдебно разследване или за обикновено разследване.

В рамките на обикновеното разследване прокурорът може:

- да прекрати наказателното производство;
- да предложи приятелско споразумение (*minnelijke schikking/résolution à l'aimable*) на извършителя – ако извършителят приеме предложението и възстанови вашите вреди, производството ще бъде

- прекратено;
- да предложи наказателна медиация (*bemiddeling in strafzaken/médiation dans les affaires pénales*);
- да внесе делото в съда.

В качеството на пострададал или граждански ищец, вие ще бъдете уведомен за решението на прокурора.

При провеждане на досъдебно разследване съдия-следователят трябва да изпрати преписката на съвещателния състав (*raadkamer/chambre du conseil*). Заседанията на съвещателния състав се провеждат при закрити врати: пресата и обществеността не могат да присъстват. Вие и вашият адвокат можете да присъствате, но не и вашите приятели и роднини. Съвещателният състав може да реши:

- да прекрати наказателното производство, ако счита, че не са налице достатъчно доказателства или че извършеното не съставлява престъпление;
- да внесе делото в съда, ако счита, че са налице достатъчно доказателства за изправяне на обвиняемия пред съд;
- да настани извършителя в специализирано психиатрично заведение, ако той страда от психична болест или тежка умствена недостатъчност, която го прави неспособен да контролира действията си; в този случай обвиняемият може да поиска провеждането на открито заседание;
- да отложи постановяването на решение: съвещателният състав може да реши да отложи постановяването на решение само ако извършителят вече не е бил осъждан на лишаване от свобода за повече от шест месеца; той определя изпитателен срок от не повече от пет години, през който извършителят следва да спазва редица условия; при извършване на ново престъпление или при неспазване на условията по време на изпитателния срок, съдът може да реши да възобнови делото.

Ако съвещателният състав вземе решение за настаняване на заподозрения в психиатрично заведение или отложи постановяването на решение, неговото решение се счита за равностойно на пълно решение, постановено от наказателен съд, и той се произнася също по гражданския ви иск за вреди.

В качеството на пострададал или [граждански ищец1](#), ще бъдете уведомен за датата на заседанието. Ако делото ви бъде внесено в наказателния съд, ще бъдете уведомен също така относно датата за заседанието на този съд.

Мога ли да обжалвам, ако делото бъде прекратено без предявяване на обвинение в съда?

Не можете да обжалвате решение на прокурора за прекратяване на делото. В зависимост от фактите и обстоятелствата по делото, и от основанията за прекратяването му, все пак съществува възможност за претендиране на вреди в наказателните съдилища (отделно от производствата пред гражданските съдилища):

- В случай на дребно нарушение (*contravention/overtreding*) или леко престъпление (*délit/wanbedrijf*) е възможно да повдигнете обвинение срещу извършителя направо в съда. За тази цел трябва да поискате от съдебен изпълнител да връчи призовка на извършителя.
- Можете също така да подадете оплакване до съдия-следовател и да поискате да бъдете конституиран като [граждански ищец1](#); в този случай съдията е задължен да образува досъдебно разследване. За тази цел трябва изрично да декларирате пред съдия-следователя, че предявявате иск в качеството на граждански ищец. Можете да направите това устно или в писмена форма. Съдия-следователят съставя протокол в потвърждение на това, че сте граждански ищец. Следва да имате предвид, че в този случай съдия-следователят може да поиска от вас да предоставите обезпечение за покриване на разноските по производството. Размерът на обезпечението се определя от съдията. Следва да имате предвид, че съвещателният състав може все пак в края на разследването да не внесе делото в съд, ако например не съществуват достатъчно доказателства срещу извършителя. В съдебната фаза трябва да потвърдите качеството си на граждански ищец.

Ако извършителят е непълнолетно лице, не можете да повдигнете обвинение срещу него направо в съда, нито да подадете оплакване в качеството на граждански ищец.

В качеството на [граждански ищец1](#) можете да обжалвате всички решения на съвещателния състав, включително всяко решение да не се провежда наказателно преследване срещу обвиняемия, пред

обвинителния състав (*Kamer van inbeschuldigingstelling/Chambre des mises en accusation*). Не можете да обжалвате решението на обвинителния състав, нито имате право впоследствие сам да повдигнете обвинение срещу извършителя пред съда.

Ако съвещателния състав се е произнесъл относно вредите (при настаняване на извършителя в психиатрично заведение или при отлагане на постановяването на решение), можете да обжалвате размера на присъдените вреди, но не можете да обжалвате решението по наказателното производство. Жалбата трябва да бъде подадена в срок от петнадесет дни (или три дни, когато извършителят е в задържан под стража в досъдебното производство). След това обвинителният състав на апелативния съд ще преразгледа иска ви за обезщетение.

Ако по дадена причина не сте участвали в наказателното производство, можете да предявите иск пред гражданските съдилища. Тази възможност е също налице, ако прокуратурата реши да прекрати наказателното преследване. Гражданският съд бива сезиран с призоваването на лицето, причинило вредите, освен ако всички страни са съгласни да се явят доброволно. При участие на застраховател (например след пътно произшествие), можете да призовете също застрахователя. Производството пред гражданските съдилища се различава съществено от наказателното производство. Ако искате да предявите иск пред граждански съд (*burgerlijke rechtbank/tribunal civil*) (например ако не сте участвали в наказателното производство или ако делото ви е било прекратено), трябва да бъдете готов да докажете, че неправомерното действие е било извършено. Ако има висящо наказателно производство, гражданският съд трябва да спре производството, образувано пред него, до постановяване на решението на наказателния съд. Гражданският съд е обвързан от констатациите на съда по наказателното дело. Предявяването на иск пред гражданските съдилища е свързано също с разноски.

Аз съм чужденец. Как са защитени моите права и интереси?

Ако сте чужденец можете да се ползвате от всички права, обяснени по-горе. Ще имате също някои допълнителни права, чиято цел е да улеснят участието ви в наказателното производство.

Имате право да поискате безплатен устен преводач, ако не говорите официалния език на мястото. Възможно е също така сам да напишете показанията си (или да поискате от полицейския служител те да бъдат записани на вашия език). Ако сте извън страната, прокурорът или съдия-следователят могат да ви разпитат чрез видеоконференция или телеконференция.

Ако сте лице, което търси убежище, автоматично ви се предоставя право да поискате безплатно да ви бъде назначен адвокат в рамките на системата за правна помощ от второ ниво.

Допълнителна информация:

- Конституцията – на [нидерландски](#) и [френски език](#)
- Кодекс на съдебната власт – на [нидерландски](#) и [френски език](#)
- Наказателно-процесуален кодекс – на [нидерландски](#) и [френски език](#)
- Закон от 5 август 1992 г. относно дейността на полицията – на [нидерландски](#) и [френски език](#)
- Закон от 1 август 1985 г. относно някои данъчни и други мерки – на [нидерландски](#) и [френски език](#)
- Закон от 29 юни 1964 г. за условното осъждане, отлагането на изпълнението на наказанията и пробацията —на [нидерландски език](#)
- Циркулярно писмо GPI 58 от 4 май 2007 г. относно съдействието, оказвано на жертвите на престъпления, от интегрираната полиция, структурирана на две нива — на [нидерландски език](#)
- Циркулярно писмо на Общото събрание на генералните прокурори COL 5/2009 относно употребата на еднообразни удостоверения за подадено оплакване, инструкциите за предоставянето им от полицейските служби, и за изменение на COL 8/2005, преработена версия от 20 декември 2012 г.
- Циркулярно писмо от 26 септември 2008 г. относно провеждането на мултидисциплинарно сътрудничество във връзка с жертвите на трафик на хора и/или на някои по-тежки форми на контрабандата на хора – на [нидерландски език](#)
- Циркулярно писмо COL 16/2012 от 12 ноември 2012 г. — Общо циркулярно писмо от Министъра на правосъдието, Министъра на вътрешните работи и Общото събрание на генералните прокурори относно оказването от прокуратурите и съдилищата на прием на жертвите на престъпления
- Циркулярно писмо COL 17/2012 от 12 ноември 2012 г. — Общо циркулярно писмо от Министъра на

- правосъдието, Министъра на вътрешните работи и Общото събрание на генералните прокурори, в случаите на намеса на съдебните органи, относно третирането на починалите с уважение, съобщаването за смъртта им, достойното сбогуване с тях и разчистването на местопрестъплението
- Циркулярно писмо COL 18/2012 от 20 декември 2012 г. — Общо циркулярно писмо от Министъра на правосъдието, Министъра на вътрешните работи и Общото събрание на генералните прокурори относно временната забрана за влизане в дома в случай на домашно насилие
 - Кралски указ от 18 декември 2003 г. за определяне на условията за предоставяне на напълно или частично безплатна правна помощ от второ ниво и на съдействие в областта на правосъдието – [нидерландски език](#)
 - Кралски указ от 16 май 2004 г. относно борбата срещу трафика и контрабандата на хора – на [нидерландски език](#)
 - Кралски указ от 13 юни 1999 г. относно устройството на службата на правосъдните центрове към Министерство на правосъдието – на [нидерландски](#) и на [френски език](#)
 - Кралски указ от 28 декември 1950 г. относно съдебните разноски при наказателни производства
 - Споразумение от 7 април 1998 г. за сътрудничество между Държавата и Фламандската общност в областта на подпомагането на жертвите на престъпления — на [нидерландски език](#)
 - Меморандум за разбирателство от 5 юни 2009 г. между Държавата, Фламандската общност, Френската общност, Комитета на Френската общност и Съвместния комитет на общностите по грижите за жертвите на престъпления - на [нидерландски](#) и [френски език](#)
 - Меморандум за разбирателство от 5 юни 2009 г. между Държавата, Френската общност, Френската общност и Валонския регион в областта на грижите за жертвите на престъпления - на [нидерландски](#) и [френски език](#)
 - Меморандум за разбирателство от 5 юни 2009 г. между Държавата и немскоговорящата общност в областта на грижите за жертвите на престъпления - на [нидерландски](#) и [френски език](#)

1. Граждански ищец

Можете да подадете граждански иск пред наказателен съд във всеки момент от наказателното производство, дори да не сте подали оплакване в полицията. В допълнение към правата на жертва на престъпление, въз основа на качеството ви на граждански ищец ще ви бъде предоставено правото:

да искате възстановяване на вреди; да бъдете изслушан от съда; да ви бъдат възстановени разходите при приключване на производството; и да поискате устен преводач по време на съдебното производство; ако вашият граждански иск е допустим и основателен, ще получите редица права в наказателното производство, без да е необходимо да подавате искане за признаването ви за пострадал до до съда по прилагане на наказанията. Ако прокуратурата вече е образувала наказателното производство, можете да бъдете конституиран като граждански ищец в производството, като направите изрична декларация . Можете да направите това във всеки момент по време на разследването и съдебната фаза, но във фазата на въззивното обжалване тази възможност вече не съществува. В случай на дребно нарушение (contravention/overtreding) или леко престъпление (délit/wanbedrijf), можете да предявите граждански иск пред съдия-следователя, който от своя страна е задължен да започне наказателно разследване. Имайте предвид, че съвещателният състав може все пак в края на разследването да реши, че не съществуват достатъчно доказателства за предаване на извършителя на съд. Ако искате да получите обезщетение за нанесени вреди, трябва да докажете претърпените от вас вреди. Съдът ще прецени допустимостта на иска ви и ще го уважи или отхвърли. Ако досъдебното разследване не е приключило в срок от една година, считано от започване на разследването, в качеството на граждански ищец имате право да сезирате обвинителния състав. Това ви дава възможност да упражнявате непряк контрол върху провеждането на разследването.

2. Защита в качеството на жертва на трафик на хора

От 1990 г. насам Белгия разполага със система, в рамките на която на жертвите на трафик на хора се предлага статут на пребиваване. Право на статут на жертви на трафик на хора имат следните категории жертви: жертвите на трафик на хора (напр. трафик с цел различни форми на сексуална експлоатация, експлоатация за просия, икономическа експлоатация, кражба на органи, принуждаване на трето лице към извършване на престъпления); жертвите на канали за незаконна миграция (подпомагане на незаконната миграция с цел извличане на печалба) когато са налице утежняващи обстоятелства. В тази група се включват жертвите на насилие или жертви, чийто живот е в опасност. Предоставянето на статут на жертва на трафик на хора ви дава право да кандидатствате за ползване на специални условия по отношение на разрешенията за пребиваване и работа, ако: прекратите контакта със заподозрените извършители; приемете задължителната помощ, предлагана от сертифициран център, специализиран в областта на приема и

оказването на помощ на жертви на трафик на хора; и сътрудничете със съдебните органи посредством подаване на сигнал или оплакване.3. Административни санкцииАдминистративните санкции се налагат от органите на местна власт и не представляват наказателноправни санкции. Органите на местна власт са оправомощени да санкционират някои форми на дребни закононарушения и нарушения на обществения ред посредством административни санкции (глоби, затваряне на обекти или спиране на действието на разрешителни или лицензии). Общините могат да налагат такива санкции при нарушаване на техните правила, определени форми на вандализъм и др. Преследването на тези нарушения не зависи непосредствено от действията на прокуратурата.

■ Последна актуализация: 03/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.